یادداشت

محمدرضا هادیلو

کمبود آب، بحران زیست‌محیطی، مهاجرت

وقتی می‌خواهیم کمبود آب و بحرانی شدن این وضعیت در بسیاری از نقاط ایران را شرح دهیم از بیش از ۲ دهه کاهش نزولات آسمانی و خشکسالی حاکم بر کشور حرف می‌زنیم. اما با چند روز بارش باران و برف، گویی همه چیز رفع و تمام مشکلات و معضلات و کمبودها شسته شده و اوضاع به حالت عادی باز می‌گردد. ولی واقعیت چیز دیگری است و اخبار خوبی از استان‌های مرکزی و جنوبی به گوش نمی‌رسد. حالا بحران آب موجب شده تا گروهی از مردم مهاجرت از محل سکونتشان را به ماندن و از دست دادن همه چیزشان ترجیح دهند. البته این تغییر مکان‌ها برای ادامه زندگی نیز به نوبه خود مشکل ساز است و به خاطر اجباری بودنش، مشکلات و معضلات زیادی به همراه دارد. هم اکنون بخش شمالی کشور مقصد بسیاری از مهاجران مرکز و جنوب ایران است که این مهاجرت‌های بی‌رویه به خصوص به شهرهای شمالی باعث از بین رفتن زمین‌های کشاورزی و تغییر کاربری آنها و به خطر افتادن امنیت غذایی شده است.

مسئله تغییر اقلیم در ایران خود را به دو شکل نمایان کرده است، یکی کاهش بارش و دیگری افزایش دما که این وضعیت در مرکز و شرق کشور بیش از سایر مناطق خود را نشان داده است. این موضوع باعث شده در این مدت آب از مناطقی چون خوزستان به مناطق مرکزی انتقال یابد و این منطقه را نیز تحت تأثیر قرار دهد.

کاهش بارش‌ها اکثر استان‌های ایران را با چالش کم آبی مواجه کرده است و از آن بدتر اینکه وقتی بارش‌های خوبی هم انجام می‌شود، هیچ برنامه‌ای برای مهار آب‌ها و هدایت آنها در جهت مصارف درست و حفظشان صورت نمی‌گیرد.

اما نکته حائز اهمیت این است که برخی مسئولان برای رفع کم آبی یک منطقه، آب نقطه دیگری را به آنجا انتقال می‌دهند که همین امر در کوتاه تمام نقاط را با چالش سختی مواجه می‌کند. به عنوان مثال انتقال آب از سرشاخه‌های کارون باعث کاهش آب ورودی به خوزستان شده و این منطقه را در معرض ناامنی آبی قرار داده است. این موضوع در کنار کاهش آب دجله و فرات مشکلات این منطقه را دوچندان کرده است.

وقتی آب نباشد یعنی زندگی نیست. یعنی معاش افراد به خطر افتاده و باید فکری به حال خود و خانواده‌هایشان بکنند. به همین دلیل بسیاری از افراد به دلیل کم آبی به فکر مهاجرت می‌افتند و بار سفرشان را به سمت مناطق مرکزی می‌بندند. حالا تهران، کرج، قزوین و شهرهای کرانه دریای خزر مقصد اکثر خوزستانی‌هایی است که به دلیل مشکلات آبی دست به مهاجرت زده‌اند. اما این جابه‌جایی‌ها فقط منحصر به خوزستان نیست و مناطقی چون اصفهان، فارس و کرمان هم با این وضعیت مواجه‌اند. کاهش بارش‌ها در این مناطق باعث از بین رفتن کشاورزی شده و کشاورزان امیدی به بازگشت به شرایط قبلی ندارند.

شاید بحرانی‌ترین نقطه ایران در جنوب شرق واقع شده باشد. استانی که با بی‌آبی و خشکسالی عجین شده.

در سیستان و بلوچستان دیگر امکان تأمین آب برای کشاورزی وجود ندارد به همین دلیل ساکنان این منطقه از ایران هم ناچار به مهاجرت شده‌اند. البته سال‌ها قبل هم این اتفاق برای کویر نشینان رخ داده بود و حالا مثل همان زمان‌ها، بیشتر شهرهای شمالی را به عنوان مقصد انتخاب می‌کنند. مهاجرت‌ها وقتی غیر اصولی و بی‌حساب و کتاب صورت گیرند در گام اول به خاطر ساختن مسکن موجب تغییر کاربری زمین‌های کشاورزی شده و آنها را از بین می‌برند و سپس امنیت غذایی را به خطر می‌اندازند. هر چند بروز اختلاف فرهنگ‌ها نیز آسیب‌های اجتماعی زیادی به همراه دارد. با اینکه در کنار تمام کم آبی‌ها و کاهش نزولات آسمانی بارها و بارها اعلام شده که سوء مدیریت‌ها در بحث آب ضربات بیشتری به محیط زیست وارد کرده است، اما طی سال‌های اخیر هیچ تحولی در این زمینه رخ نداده و بدون کمترین طرح و برنامه و تغییری در عملکردها، همچنان آش همان آش است و کاسه، همان کاسه! درست است که رفع کم آبی طی یک دوسال امکانپذیر نیست اما اگر در قواعد و قوانین و عملکرد مسئولان بازنگری نشود و برای بهبود اوضاع گامی برداشته نشود، بی‌ثباتی‌ها در ابعاد مختلف افزایش پیدا کرده و در ۱۰ الی ۱۵ سال آینده بحران‌های زیست‌محیطی به اوج خود می‌رسد.

با بی‌توجهی به طرح‌های آبخیزداری و آبخوان‌داری

آب ۸ رودخانه ایلام را به کشور همسایه هدیه می‌دهیم

گزارش یک

محمدرضا ساوری

کشاورزی، مصارف خانگی و صنعت از جمله مواردی است که سبب شده تا ایلام به‌شدت نیازمند منابع آبی باشد. این در حالی است که کاهش بارندگی‌ها و ادامه‌دار بودن خشکسالی‌ها تأمین آب مورد نیاز در این استان را ضروری کرده است. با این حال بی‌توجهی به طرح‌های آبخیزداری و آبخوان‌داری در این منطقه سبب شده تا آب‌های جاری با کمترین بهره‌وری به کشورهای همسایه سرازیر شود. موضوعی که موجب شد تا رئیس سازمان جهاد کشاورزی ایلام با اشاره به ورود آب هشت رودخانه مرزی این استان به کشور عراق بر لزوم استفاده بهینه از این منابع تأکید کند.

دو سال قبل بود که کارشناسان اعلام کردند برداشت‌های بی‌رویه در کنار وقوع خشکسالی‌ها در سالیان اخیر باعث شده منابع آب‌های زیرزمینی ایلام به‌شدت افت کند. آمارها نشان می‌دهد این استان دارای یک هزار و ۹۱۶ حلقه چاه مجاز است که سالانه بیش از ۲۹۰ میلیون مترمکعب از منابع آب زیرزمینی برداشت می‌شود. از این مقدار میزان ۲۵ میلیون در بخش شرب و ۱۰ میلیون در بخش صنعت و میزان ۲۳۱ میلیون نیز در بخش کشاورزی برداشت می‌شود. علاوه بر میزان یادشده از منابع آب زیرزمینی، ۲۰ میلیون مترمکعب به صورت اضافه‌برداشت از چاه‌های کشاورزی مجاز و ۳ میلیون مترمکعب توسط غیرمجازها برداشت می‌شود. با توجه به برداشت سالانه و همچنین عدم تغذیه مناسب سفره‌های زیرزمینی توسط منابع سطحی و وقوع خشکسالی‌های چندساله استان به‌خصوص دشت‌های مهم سطح آب سفره‌ها به‌شدت افت کرد که از این بین می‌توان به دشت مهران با افت متوسط سالانه ۸۰ سانتی‌متر و دشت موسیان با افت متوسط سالانه حدود ۵۰ سانتی‌متر اشاره کرد. لذا با توجه به حجم اضافه‌برداشت چاه‌های کشاورزی و میزان مصرف این نوع چاه‌ها باید با راهکارهای فنی و عملی از افت سطح آب زیرزمینی در این دشت جلوگیری کرد تا از پیامدهای بعدی آن از قبیل نشست زمین، شور شدن آب و هزینه‌های سرسام‌آور جابه‌جایی و کف‌شکنی چاه جلوگیری شود.

■ نیاز به مدیریت منابع آبی

عبور هشت رودخانه مهم از استان ایلام می‌طلبد تا با توجه به مصرف بالای آب در مصارف کشاورزی، صنعتی و خانگی از این رودخانه‌ها به طور مطلوب استفاده کرد؛ موضوعی که سال‌هاست مورد غفلت قرار گرفته است. رئیس سازمان جهاد کشاورزی ایلام با اشاره به ورود آب هشت رودخانه مرزی این استان به کشور عراق می‌گوید: «با توجه به شرایط آبی در استان و مناطق همجوار این مهم می‌طلبد تا به طور بهینه از این منابع آبی استفاده کرد.» سید محمدتراب میری با اشاره به اینکه منابع آبی بسیار محدود بوده و کشورهای مختلفی نیز با این معضل دست و پنجه نرم می‌کنند، می‌افزاید: «ایران نیز در زمره کشورهای خشک و نیمه‌خشک جهان قرار دارد و همین عامل می‌طلبد با دقت بیشتری منابع موجود را مصرف کنیم.» با توجه به اینکه ایلام دارای زمین‌های حاصلخیز است، این مهم می‌تواند به رونق کشاورزی و اشتغال مردم منطقه کمک خوبی کند لذا می‌طلبد اقدامات خوبی در این زمینه انجام بگیرد؛ این در حالی است که تاکنون آنگونه که باید از منابع آبی و خاکی استان بهره‌برداری لازم صورت نگرفته و با توجه به اراضی شیبدار استان که به سمت کشور عراق است بیشتر این آب‌ها وارد این کشور می‌شود. رئیس جهاد کشاورزی ایلام با تأیید این موضوع می‌گوید: «می‌توان با اجرای طرح‌های آبخیزداری و آبخوان‌داری استفاده بهینه‌ای از این آب‌ها کرد؛ چراکه در غیر این صورت تنها به فرسایش خاک و گسترش بیابان می‌انجامد.»

■ مصرف ۹۲ درصد آب در کشاورزی ایلام

استان ایلام در غرب ایران با داشتن زمین‌های حاصلخیز کشاورزی و منابع آبی یکی از قطب‌های کشاورزی کشور به شمار می‌رود و هم‌اکنون بیش از ۶۰ درصد مردم استان در بخش کشاورزی فعالیت دارند. کشاورزی در این استان سابقه طولانی دارد و هم‌اکنون نیز بسیاری از مردم استان از طریق کشاورزی امرار معاش می‌کنند. در حال حاضر بیش از ۳۵۰ هزار هکتار زمین کشاورزی در استان ایلام وجود دارد که بیشتر زمین‌های کشاورزی دیم هستند. البته در آینده‌ای نزدیک قرار است با اجرای طرح‌های آبرسانی زمین‌های آبی کشاورزی استان از ۸۰ هزار هکتار به ۲۰۰ هزار هکتار افزایش پیدا کند. یکی از مشکلاتی که همواره کشاورزی کشور از آن رنج می‌برد مصرف بالای آب است؛ موضوعی که بارها از سوی کارشناسان خواسته شده تا شیوه‌های نوین آبیاری را برای کشاورزی کشور اجرایی کند. از آنجا که ایلام نیز از این قاعده مستثنی نیست لذا این مهم نیز باید به صورت جدی در استان اجرایی شود. معاون هماهنگی امور عمرانی استاندار ایلام در این خصوص می‌گوید: «۹۲ درصد از مصرف آب استان مربوط به بخش کشاورزی است که نشان می‌دهد ادامه روند کنونی منابع آبی استان را با خطر جدی روبه‌رو کرده و باید الگوی‌های کشت تغییر پیدا کنند.» احمد کرمی می‌افزاید: «حفاظت از منابع آب در استان اولویتی اساسی بوده که تحقق این امر مستلزم تحول در مدیریت منابع و همراهی و نقش‌آفرینی مردم است.» منابع آب سطحی استان بیش از ۷۰۰ میلیون متر مکعب است که سالانه ۲۸۶ میلیون مترمکعب آن برداشت می‌شود. این در حالی است که سفره‌های زیرزمینی آب به علت برداشت‌های بی‌رویه سالانه با ۱۵ میلیون مترمکعب کسری مواجه است.

نماینده مردم هشترود و چاراویماق خواستار شد

فازهای سد سهند هشترود را تعیین تکلیف کنید

آذربایجان شرقی

نماینده مردم هشترود و چاراویماق در خانه ملت خواستار تعیین تکلیف فازهای سد سهند هشترود را شد.

سیدحمزه امینی افزود: با گذشت بیش از ۱۰ سال از عمر سد ۱۶۰ میلیون مترمکعبی هشترود هنوز حتی یک فاز از پایاب سد تمام نشده و کشاورزان بلاتکلیف مانده‌اند. وی، کشاورزی را پایه اقتصاد و محور اقتصادی منطقه دانست و ادامه داد: رونق کشاورزی باعث مهاجرت معکوس روستاییان شده است. امینی گفت: سرمایه‌گذاری در امور دام به‌خصوص گاوداری در منطقه رونق پیدا کرده اما برای حمایت از سرمایه‌گذاران باید نسبت به اتخاذ آب شرب و صنعتی اقدام شود. مدیرعامل آب منطقه‌ای استان آذربایجان‌شرقی هم با بیان اینکه واحد عمرانی یک شبکه سد سهند ۲ هزار و ۸۷۲ هکتار اراضی را شامل می‌شود، گفت: یک هزار و ۵۶۷ هکتار به اتمام رسیده و مورد بهره‌برداری قرار گرفته است و برای ۳۱۰ هکتار برنامه‌ریزی لازم صورت گرفته و آماده بهره‌برداری برای کشت بهاره است. یوسف غفارزاده افزود: برآورد قیمت امروزی برای اتمام یک‌هزار هکتار از اراضی باقی‌مانده شامل ۹ میلیارد تومان برای تکمیل ایستگاه‌های پمپاژ و احداث یک ایستگاه پمپاژ یک‌هزار و ۶/۵ میلیارد برای تکمیل و ۲ میلیارد برای تأمین برق که در مجموع مبلغی بالغ بر ۲ هزار و ۷/۵ میلیارد تومان است.

اجرای ۴۹۰ هزار هکتار طرح آبخیزداری در گلستان

گلستان

مدیر کل منابع طبیعی و آبخیزداری گلستان از اجرای ۴۹۰ هزار هکتار طرح آبخیزداری در اراضی این استان خبر داد.

ابوطالب قزلسفلو اظهار داشت: ۴۹۰ هزار هکتار طرح‌های آبخیزداری برای جلوگیری از تخریب و فرسایش خاک در استان گلستان اجرا شد. وی تصریح کرد: برای امنیت غذایی در استان گلستان طرح‌های آبخیزداری در اراضی شیبدار و مقابله با بیابان‌زایی و اصلاح مراتع انجام شده است. این مسئول با اشاره به اینکه ما دو نوع تخریب آبی و خاکی داریم، تأکید کرد: در مناطق شیبدار فرسایش آبی داریم و در مناطق شمال استان گلستان هم فرسایش بادی داریم که می‌تواند سبب ایجاد ریزگرد و غبار در استان شود. قزلسفلو با اشاره به اینکه برای مقابله با این پدیده‌ها ۴۹۰ هزار هکتار طرح آبخیزداری در استان گلستان اجرا شده است، اظهار داشت: این عملیات‌ها با هدف کاهش فرسایش خاک و کاهش حجم رسوبات ورودی به سدها و حفظ مدیریت آب سدها و مدیریت سیلاب‌ها و حفظ تأسیسات و ابنیه‌های زیربنایی و تقویت پوشش گیاهی متناسب با اقلیم مناطق شمالی انجام می‌شود. مدیر کل منابع طبیعی و آبخیزداری گلستان خاطرنشان کرد: این پوشش گیاهی برای تغذیه دام‌ها در مناطق شمالی استان که بیشتر به پرورش شتر اشتغال دارند هم مناسب است و همچنین در مدیریت هرز آب‌ها و سیلاب‌ها و تأمین آب مورد نیاز دامداران مناسب است. وی تصریح کرد: با اجرای طرح کشت گیاهان در عرصه‌های مرتعی شمال تولید علوفه در استان چهار برابر شده و برای توسعه استان حفاظت از آب و خاک باید با هماهنگی و تعامل دستگاه‌ها اجرایی شود.

رتبه اول سمنان در اهدای خون در کشور

سمنان

این استان به لحاظ تعداد اهداکنندگان خون مستمر برای چندمین بار مقام نخست کشور را کسب کرد.

مدیر کل انتقال خون استان سمنان گفت: از ابتدای فروردین تا پایان آبان ماه امسال یک میلیون و ۷۸۶ هزار و ۴۶۹ نفر در کشور برای اهدای خون در سراسر کشور مراجعه کردند که در مجموع یک میلیون و ۴۵۰ هزار و ۴۴۲ نفر موفق به اهدای خون شدند. پژمان صالحی‌فر افزود: استان‌های سمنان با ۸۰ درصد، بوشهر با ۷۵ درصد و خراسان شمالی با ۷۳ درصد بالاترین میزان اهدای خون توسط اهداکنندگان مستمر را در مدت مذکور داشتند. وی ادامه داد: ضریب امنیت خون و سلامت آن در اهداکنندگان مستمر هشت برابر اهداکنندگان بار اول است و از این رو اهداکنندگان مستمر، یاری دهندگان همیشگی انتقال خون و بیماران نیازمند به خون هستند.

پیشرفت ۷۵ درصدی تصفیه خانه آب شهرهای ابهر و خرمدره

زنجان

با اقدامات انجام شده پروژه تصفیه خانه آب شهرهای ابهر و خرمدره تا کنون ۷۵ درصد پیشرفت داشته است.

علیرضا جزء قاسمی مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب استان زنجان گفت: با راه‌اندازی تصفیه خانه آب شهرهای ابهر و خرمدره بیش از ۴۰۰ لیتر در ثانیه آب سد کینه ورس تصفیه شده و وارد مدار توزیع شهرهای ابهر و خرمدره خواهد شد. فرماندار شهرستان خرمدره نیز هدف از این بازدید را سرعت بخشیدن به روند اجرای پروژه خط انتقال و احداث تصفیه خانه سد کینه ورس اعلام کرد. حجت محمدی از پیگیری‌های مجدانه مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب استان زنجان و نماینده مردم ابهر و خرمدره در مجلس شورای اسلامی تقدیر کرد و افزود: با توجه به افت آب‌های زیر زمینی و کاهش آبدهی چاه‌های تأمین آب شرب شهر خرمدره باید بهره‌برداری از این پروژه بیش از پیش مورد توجه قرار گیرد.

اجرای طرح «بسیج همگام با کشاورز» در ۲۰۰ روستای خراسان جنوبی

توانمندسازی کشاورزان، دست یافتن به امنیت غذایی و افزایش محصولات کشاورزی از مهم‌ترین اهداف طرح به شمار می‌آید

گزارش ۲

میترا شهبازی

طرح بسیج همگام با کشاورز به عنوان پروژه‌ای اقتصادی مطرح است که از سال ۹۲ بر اساس فرمایشات مقام معظم رهبری در خصوص ضرورت توجه متولیان به پیشرفت اقتصادی کشور، افزایش تولید و پایداری تولیدات محصولات کشاورزی شکل گرفته است. نتیجه این پروژه نیز این شده که اکنون در اغلب استان‌ها به خصوص روستاهای خراسان جنوبی در حال اجرا است تا علاوه بر توانمندسازی کشاورزان، به امنیت غذایی و تولیدات کشاورزی مطلوب نیز دست یابیم.

■■■

سال ۹۲ بود که برای نخستین بار طرح بسیج همگام با کشاورز به دنبال فرمایشات مقام معظم رهبری در خصوص ضرورت توجه متولیان به پیشرفت اقتصادی کشور، افزایش تولید و پایداری تولیدات محصولات کشاورزی مطرح شد. این پروژه اقتصادی که به طور رسمی در سال ۹۳ کلید خورد، توانمندسازی کشاورزان، دست یافتن به امنیت غذایی و تولیدات کشاورزی را مورد توجه قرار داد و اکنون در اکثر استان‌های کشور در حال اجراست. یکی از این مناطق استان خراسان جنوبی است که طی سال‌های اخیر به دلیل کاهش بارندگی، کم آبی، وقوع سرمای پیش از موعد و افزایش دمای بیش از حد، کشاورزان را با خسارت‌های چندمیلیونی مواجه کرده است. از همین رو بسیجیان برای حفاظت از منافع اقتصادی کشاورزان وارد میدان شدند و طرح‌های نوین کشاورزی را به اجرا در آوردند، تا علاوه بر کاهش خسارات وارده به این بخش، افزایش تولید محصولات و تولید ارگانیک انواعی از محصولات کشاورزی را رقم بزنند. اکنون بعد از چند سال پیگیری و تلاش‌های شبانه روزی نیروهای جهادی و بسیجی ۱۳۰ شبکه علمی‌سازی کشاورزی در استان فعال شده‌اند و در تمام مراحل کشت و زرع کشاورزان را هدایت می‌کنند. کشاورزانی که مهره اصلی فعالیت‌های اقتصادی روستاها هستند و به بقای زندگی روستایی کمک می‌کنند.

■ تأمین امنیت غذایی و اشتغال پایدار

طرح بسیج همگام با کشاورز در راستای کیفی‌سازی کشاورزی و افزایش بهره‌وری در حال اجراست. این پروژه که به کمک مهندسان کشاورزی با مدرک دکتری و فوق لیسانس در حال پیگیری است، کمک شگرفی به بهبود تولیدات کشاورزی در استان خراسان جنوبی می‌کند. در این خصوص مسئول سازمان بسیج مهندسان کشاورزی و منابع طبیعی خراسان‌جنوبی می‌گوید: «با اجرای این طرح امروز عملکرد کشاورزان در بخش‌های مختلف زراعی و باغی تا چندین برابر افزایش یافته است.» زین‌العابدین جویبان با اشاره به اینکه در گذشته رسالت کشاورزی تأمین غذای کشور و ریشه کنی فقر مورد نظر بوده است، می‌افزاید: «امروز در بحث کشاورزی دو رسالت دیگر اضافه شده که یکی تولید غذای کیفی و موضوع دوم حفاظت بهتر از عرصه‌های تولید برای حفاظت از عرصه‌های تولیدی بهتر است.» که تمام این‌ها را طرح بسیج همگام با کشاورز دنبال می‌کند. وی همچنین اضافه می‌کند: «دست یافتن به امنیت غذایی، محصولات و تولیدات کشاورزی نقش مهم و راهبردی در بحث کشاورزی دارد و به عنوان یکی از اهداف این طرح به شمار می‌آید.»

■ اجرای طرح در ۲۰۰ روستا

در حال حاضر همان طور که گفته شد، ۱۳۰ شبکه علمی‌سازی کشاورزی در سطح استان فعالیت می‌کنند که در سطح پایگاه‌های مقاومت روستایی، بسیجیان که شامل کشاورزان خبره می‌شوند به همراه کارشناسان کشاورزی حضور پیدا کرده و راه‌های افزایش بهره‌وری را به خصوص در محصولات قالب هر روستا مطرح کرده و کارگاه‌هایی به صورت عملی و تئوری در روستاها برگزار می‌کنند. مسئول سازمان بسیج مهندسان کشاورزی و منابع طبیعی خراسان جنوبی در این خصوص می‌گوید: «در سال جاری در ۲۰۰ روستای استان طرح بسیج همگام با کشاورز در حال اجرا شدن است.» این در حالی است که سال گذشته در سطح استان تنها در ۹۰ مزرعه این پروژه دنبال شده است. از همین رو و با توجه به مثمر ثمر بودن طرح، جویبان می‌افزاید: «هیئت‌های اندیشه ورز را در سطح استان را فعال کردیم تا در این هیئت‌ها جمعی از صاحب نظران و خبرگان صاحب اندیش بر مبنای تدابیر مقام معظم رهبری و در راستای تحقق اهداف بسیج قدم برداشته و به کشاورزان کمک کنند.»

وی تأکید می‌کند: «در حال حاضر با توجه به اینکه بحث اشتغال یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های مردم کشور است، می‌توانیم با ایجاد روحیه کار آفرینی در افراد که امری ضروری به حساب می‌آید درصدی از دغدغه اشتغال را مرتفع کنیم.» لازم به ذکر است که این بخش هم در قالب همین طرح بسیج همگام با کشاورز اجرایی می‌شود. طرحی که نه تنها کمک بزرگی به تأمین امنیت مواد غذایی می‌کند، بلکه به طور حتم منجر به اشتغال پایدار روستاییان و جلوگیری از مهاجرت آنها نیز می‌شود.

گذر و نظر

سیداحمد هاشمی اشکا

شکار غیرقانونی و انتشار آنفلوآنزای پرندگان

همین چند روز پیش بود که وضعیت شکار غیرقانونی پرندگان در شهرهای مختلف استان‌های شمالی به نسل کشی پرندگان مهاجر تشبیه شد. به خصوص در فریدونکنار که بازار پر رونقی حتی برای رستوران‌های تهران ایجاد کرده است و حاصل تمام اعتراضات فعالان محیط زیست و حقوق حیوانات، منجر به کمی کوچک‌تر شدن این بازار فریدونکنار و کاهش بخشی از تورهای هوایی شد که این مهاجران را به قتلگاه هدایت می‌کردند. اما گویی این بازی، پایانی ندارد و حالا رئیس اداره حفاظت محیط زیست شهرستان لاهیجان می‌گوید: شکارچیان با دانه پاشی و ممنوعیت در تردد باعث ایجاد فضای امن و جذب پرندگان شده و آنها را شکار می‌کنند ولی امکان دارد این پرندگان آلوده به بیماری آنفلوآنزا باشند.

■■■

این بازی تکراری و غم انگیز هر ساله پرندگان مهاجر و شکارچیان است. پرندگانی که به رسم هرسالشان به سمت ایران و تالاب‌های شمال مهاجرت می‌کنند و دیگر به لانه و کاشانه قبلی خود باز نمی‌گردند. حتی اخیراً خبر رسیده که بسیاری از این پرندگان پس از شکار به رستوران‌های لاکچری تهران فروخته می‌شوند تا غذای پولدارها شوند. البته هر سال هم مسئولان از برخورد با شکارچیان و جمع‌آوری دام‌های آنها می‌گویند. اما انگار همه چیز در حد حرف است و بس.

روز گذشته بود که رئیس اداره حفاظت محیط زیست شهرستان لاهیجان اعلام کرد: «عملیات گسترده‌ای برای جمع‌آوری دام‌های هوایی شکار پرندگان و قرق‌شکنی در بخش رودبنه لاهیجان به اجرا در آمد.» امیری گفت: «در این عملیات که با همکاری یگان اداره کل حفاظت محیط زیست گیلان و ادارات رودسر، املش، لنگرود، سیاهکل و بوجاق و با دستور مستقیم قاضی حوزه قضایی رودبنه و همراهی پاسگاه انتظامی پاسداران رودبنه صورت گرفت، در روستاهای کورنده، ناصرکیاده پایین و بارکوسرا قرق‌شکنی انجام شد.» شکار پرندگان به راه‌های گوناگون صورت می‌گیرد و در لاهیجان، معمولاً در فصل شکار در برخی روستاها شکارچیان با دانه‌پاشی و ممنوعیت در تردد، با ایجاد فضای امن باعث جذب پرندگان می‌شوند و پس از آن با دام‌گذاری به شکار پرندگان می‌پردازند که در همین راستا اداره حفاظت محیط زیست برای بر هم‌زدن این قرق‌ها عملیات قرق‌شکنی را در دستور کار خود قرار داده و در منطقه اجرا کرده است. رئیس اداره حفاظت محیط زیست شهرستان لاهیجان با تأکید بر اینکه قرق‌شکنی‌ها ادامه دارد تا هیچ پرنده‌ای شکار نشود، ادامه می‌دهد: «علاوه بر این در کنار قرق‌شکنی اداره حفاظت محیط زیست لاهیجان در این عملیات در روستاهای دهبنه، سراجار، ناصرکیاده بالا همراهی پرسنل محیط زیست شرکت‌کننده در این مراسم که حدود ۴۰ نفر بودند به جمع‌آوری دام‌های هوایی و تخریب کومه‌های شکار پرداختند.» وی یادآور شد: «در ادامه تله‌های شکار پرندگان شکاری را از روی درختان حاشیه تالاب امیرکلایه جمع‌آوری شد.»

■ شکار فقط با پروانه شکار

در بی‌اثر بودن اقدامات سازمان محیط زیست همین بس که حدود ۲ ماه پیش، محیط زیست مازندران هم درباره شکار پرندگان مهاجر هشدار داد و اعلام کرده بود با متخلفان برخورد قانونی می‌شود. اما مشکل دیگر در بیمار بودن پرندگان مهاجر است که چون به صورت غیرقانونی شکار می‌شوند، موجب سرایت آن به انسان‌ها می‌شود. سال گذشته بود که به دنبال بروز نگرانی از شیوع بیماری آنفلوانزای مرغی، شکار پرندگان مهاجر در مازندران ممنوع شد. بر همین اساس دی ماه پارسال دستکم ۳۰ بیمار مشکوک به ابتلا به بیماری آنفلوانزای مرغی در بیمارستان‌های مازندران بستری شدند. حالا مدیر کل محیط زیست مازندران می‌گوید: «برای سال جاری بازار فروش پرندگان در فریدونکنار ساماندهی شده و فروش پرندگان در این بازار منوط به داشتن پروانه شکار است.» حسینعلی ابراهیمی کارنامی تأکید می‌کند: «پرندگانی که توسط شکارچی فاقد پروانه شکار شده باشند و در این بازار به فروش برسند، غیرقانونی است و با شکارچی و فروشنده طبق قانون برخورد خواهد شد. بنابر این در شرایط فعلی تا آزاد نشدن شکار از سوی محیط زیست فروش پرندگان وحشی در این بازار ممنوع است.»

گذری بر استان‌ها

■ مرکزی: مدیر کل کمیته امداد استان مرکزی با اشاره به افتتاح سی و نهمین مرکز نیکوکاری استان مرکزی در منطقه کرهرود اراک گفت: مردم این منطقه مشارکت خوبی در برگزاری مراسم مذهبی و کمک به همنوع دارند و در همین راستا مرکز نیکوکاری کرامت کرهرود امروز افتتاح شد. قنبر موسی‌نژاد، افزود: بیش از ۸۳۰۰ نفر از خیران استان به طور مستقیم با مراکز نیکوکاری همکاری می‌کنند و ۱۰ هزار نفر از افراد نیازمند نیز تحت حمایت مراکز نیکوکاری در سراسر استان هستند و از خدمات مختلف این مراکز بهره‌مند می‌شوند.

■ بوشهر: مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای استان بوشهر گفت: تا پایان برنامه ششم توسعه، ۴۶ درصد آب آشامیدنی استان بوشهر از طریق شیرین‌سازی آب دریا تأمین خواهد شد. شاهپور رجایی از صدور مجوز ساخت تأسیسات آب شیرین کن در استان بوشهر خبر داد و افزود: تاکنون مجوز ایجاد آب شیرین کن به ظرفیت روزانه ۱۳۳ هزار متر مکعب در استان بوشهر صادر شده است. بر همین اساس در برنامه هفتم توسعه مجوز تولید روزانه ۵۰ هزار متر مکعب از طریق شیرین‌سازی به استان بوشهر صادر می‌شود.

■ کرمانشاه: مدیر روابط عمومی جمعیت هلال احمر استان کرمانشاه از امدادرسانی به ۱۶۲۸ فرد گرفتار در سیلاب و ۸۵ سرنشین خودرو گرفتار در کولاک در بارندگی‌های اخیر خبر داد. امین عزیزی افزود: عمده این امدادرسانی مربوط به شهرستان‌های اسلام‌آبادغرب، ثلاث باباجانی، دالاهو، سرپل‌ذهاب و کنگاور بود. برای امدادرسانی به خانوارهای گرفتار در سیلاب ۱۵ تیم عملیاتی با ۶۰ نفر نیروی پای کار بودند. همچنین ۸۶ بسته غذایی بین این خانوارها توزیع شده است.

■ سیستان و بلوچستان: قائم مقام کمیته امداد استان سیستان و بلوچستان گفت: ساخت ۱۸۰۰ واحد مسکن مددجویان روستایی نیازمند مسکن، تحت حمایت این نهاد با همکاری و مشارکت سه نهاد انقلابی و مردمی کمیته امداد امام (ره)، سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و ستاد اجرایی فرمان حضرت امام (ره) در دستور کار قرار گرفت. در این زمینه ۸۸۱ واحد در قالب فاز یک و ۹۱۹ واحد نیز در قالب فاز دو اختصاص یافته که از مجموع ۸۸۱ واحد فاز اول ۷۸۴ واحد تکمیل و مابقی در حال انجام است.

■ لرستان: مدیر کل ورزش و جوانان لرستان گفت: بروجرد یک قطب ورزشی است و باید بر مبنای استعدادها به آن توجه شود. علی یاور عزیزپور افزود: در حال حاضر حدود ۵۰ هزار نفر ورزشکار سازمان یافته در استان لرستان وجود دارد و پیش‌بینی می‌شود تعداد این ورزشکاران تا پایان سال جاری به بیش از ۶۰ هزار نفر برسد. از همین رو پیگیر پروژه‌های عمرانی ورزشی شهرستان تا به سرانجام رسیدن هستیم. سالن پروژه مسکن مهر از اعتبارات سال گذشته در حال انجام بوده و برای توسعه خانه وزنه‌برداری و ۸ هزار مترمربع مساحت چمن مصنوعی اعتبار اختصاص یافته است.